

# MÔŽE SA VLÁDA RIADIŤ ZÁSADAMI EVANJELIA?

Rodinná katechézka 227-2022 (820)

www.inky.sk

týždeň po 20. 3. 2022

... alebo o tom, prečo v konečnom dôsledku žiaden pozemský štát nemôže byť v plnom zmysle slova kresťanský.

## BOŽIE SLOVO:

(Rim 13, 3-6)

Čítanie z Listu sv. apoštola Pavla Rimanom: *Chceš sa nebáť moci? Rob dobre a dostaneš od nej pochvalu. Veď ona je Božou služobníčkou pre tvoje dobro. Ale ak robíš zle, potom sa boj, lebo nie nadarmo nosí meč; je Božou služobníčkou, vykonávatelkou hnevu na tom, kto robí zle. Preto sa treba podriaďiť, a nielen zo strachu pred hnevom, ale aj kvôli svedomiu. Preto platíte aj dane, lebo tí, čo ich vyžadujú, sú Boží služobníci.* Počuli sme Božie slovo.

## KATECHÉZKA

(porov. www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 747, 670)

Skončili sme náš seriál o Synode a synodalite a veci okolo nás, vojna na Ukrajine, sú zdrojom priam záplavy otázok a názorov. A jedným z nich je aj uvažovanie či apel na to, aby sme sa v tomto konflikte správali kresťansky a aby aj vlády konali evanjeliovo, veď v nich sú kresťania, nie?

Je zaujímavé, že keď Pavol opisuje vlády ako „Božie služobníčky“, hovorí jedným dychom aj o konaní, ktoré je iné ako v Evanjeliu. Vyberajú dane, hoci Ježiš sa k otázke daní medzi kresťanmi vyjadril kriticky, trestajú zlo mečom, hoci Ježiš vraví, že nemáme zlu odporovať. Vari Pavol tento rozpor nevidí? Možno povie, že hovorí o pohanských vláдах neveriacich – keď sa ale do vlády dostanú kresťania, už by mali konať inak, kresťansky. Ale Pavol aj o týchto pohanských vláдах, ktoré vyberajú dane a mečom trestajú zlo, hovorí ako o „božích služobníkach“ – a teda to, čo robia, je objektívne správne. Ako to teda je? Nie je v tom rozpor?

Už dávnejšie som čítal príbeh ženy, ktorá odpustila človekovi, ktorý jej ťažko ublížil a mal byť za svoj zločin súdený. Pýtala sa, prečo má byť súdený, keď ona mu odpustila a neželá si, aby bol za svoj zločin potrestaný. Odpovedal jej prokurátor, ktorý jej vysvetlil, že súd nie je o spore medzi ňou a zločincem, ale medzi zločincem a štátom, ktorý ak chce fungovať, nemôže nechať podobné skutky bez trestu. Je chvályhodné, že mu odpustila, ale jej odpustenie nijako neovplyvňuje tento súdny spor, pretože sa jej už netýka – leda ako obeť a teda svedka zločinu, za ktorý je dotýčaný súdený. Počujeme v týchto slovách onen *Pavlov meč*? Ako to teda je?

Začnem slovami kardinála Tarancona: „*Bolo by nesprávne, keby dnešná Cirkev chcela vnútiť katolícku morálku svetu. Bez Božej milosti nie je možné, aby niekto žil katolícku morálku, nieto ešte aby ju prijal.*“ Nie je prvý, kto to hovorí. Veľký teológ, *Anjelský Doktor* Tomáš Akvinský na margo slov sv. Písma, že Kristus „*nás urobil súcich za služobníkov Novej zmluvy, a nie litery, ale Ducha; lebo litera zabíja, kým Duch oživuje*“ (2 Kor 3,6) píše: „*Literou musíme chápať písaný zákon, zvonka daný človeku, dokonca aj morálne princípy obsiahnuté v evanjeliu. Preto aj litera evanjelia by zabila, keby nebolo vnútornej prítomnosti uzdravujúcej milosti viery (gratia fidei sanans).*“

Ak sa nad tým zamyslíme, nie je to nič nové pod slnkom. V skutočnosti takmer všade existuje podobný dvojaký meter. Zoberte si napríklad šport! *Poznáte Arnolda Shwarzeneggera, veľký nabúchaný svalovec, legendárny kulturista. Počas prezidentovania amerického prezidenta Georgea Busha st. bol členom prezidentskej Rady pre fyzickú zdatnosť a šport. V roku 1990 osobne viedol Výročný veľký americký tréning priamo na trávniku Bieleho domu, kde predviedol a cvičil s množstvom ľudí, ktorí si prišli s ním pred Biely dom zacvičiť. Arnold bol nadšený, spokojný a nepochybne ich všetkých pochválil. A teraz prichádza to hlavné: Keby niekto takto cvičil v posilovni, kam chodil Arnold a jeho priatelia Franco Columbo či Tom Platz alebo Lou „Hulk“ Ferrigno cvičiť, tak by nad jeho „tréningom“ od smiechu popadali na zem. Pred Bielym domom ale Arnold ľudí za rovnaký tréning pochválil. Keby bol chcel, aby ľudia na trávniku pred Bielym domom odcvičili jeho vlastný bežný tréning, najskôr by pritom zomreli – niektorí doslovne. Arnold a priatelia ale takto trénovali bezmála denne! Odpoveď, prečo to tak je, poznáme: nemôžete porovnávať bežného človeka s profesionálnym špičkovým športovcom! To, čo je pre prvého riadny tréning, je pre druhého ľahká rozcvička, ani sa nezapotá.*

No a teraz sa vráťme k otázke štátu a vlády. Aj tu sú dve skupiny ľudí, ktorí sa od seba podstatne líšia: kresťania, obzvlášť katolíci, *nadopovaní* Duchom Svätým, *vyživovaní* Chlebom z Neba, *posilňovaní* sviatosťami, dokonca by sme povedali „geneticky modifikovaní“ (na duchu, samozrejme) *pretvárajúcou a zbožšťujúcou milosťou posväcujúcou* v krste, denne *posilňovaní* modlitbou, denne *konzultujúci* s Bohom, *vedení* pod kvalifikovanými trénermi – kňazmi, biskupmi a inými v Cirkvi – s *vedomosťami* a poznatkami, navyše už nejaký ten rok trénujúci týmto spôsobom, takže už vari aj *vymakaní a navyknutí* na tréning s Bohom a na kresťanský *nebeský* spôsob života vôbec. A sú tu ostatní občania, nekresťania, ktorí nič z toho nemajú, nepoznajú, nie sú na nič podobné navyknutí a ani nič podobné nedokážu – a keby sa o to bez všetkej tej podpory pokúsili, zlomilo by ich to, možno zabilo, ale každopádne by to bolo vysoko a ďaleko nad ich sily.

Sme v pokušení presadzovať „kresťanské hodnoty“ do politiky a pre celú spoločnosť, pretože *sú správne* – a v tom máme pravdu. Lenže, sú nielen *správne*, ale pre neveriacich a s Kristom v Božej milosti nežijúcich neobrátenejších ľudí aj úplne a dokonale *neuskutočniteľné!* Jednoducho, nie je možné očakávať od *nekresťanov*, žijúcich mimo Božej milosti to, čo dokážu *kresťania* len a jedine vďaka Božej milosti a Kristovi, ktorý v nich cez Ducha Svätého mocne prebýva!

V skutočnosti návodom pre *svetskú spoločnosť* je Starý Zákon a Desatoro. Ono je morálnym mini-

mom, ktoré je uskutočniteľné pre každého človeka na svete: *Nezabúdaj na Boha, na zmysel svojho života. Nepracuj sa k smrti, o tom život nie je. Chráň rodinu. Nezabljaj. Nekradni. Nesmilni. Neklam, nepodvádzaj, ale dodrž, čo si sľúbil. Neprepadni chlipnosti, lakomstvu a závisťi.* To sa dá. Štát vybudovaný na týchto základoch bude dobrý, spravodlivý a bude dlhodobo prosperovať.

Pre kresťana je to málo. Kresťan usiluje o vyššie méty, než len dobrý pozemský život a pozemská prosperita. *Tak ako bežnému človekovi stačí ísť si zabehať, ale na víťazstvo vo svetovom šampionáte je to smiešne málo, tak aj pre svetský život to stačí, ale ak usilujeme o Nebo, je to smiešne málo, tam je potrebné viac, ako učí Písmo: „Usilujte sa [...] o svätosť, bez ktorej nik neuvidí Pána“* (Hebr 12,14). Na prosperujúci štát stačí byť *dobrym a slušným občanom* a viac bez Božej posväcujúcej milosti, daru Ducha Svätého, ani možné nie je. Na Nebo je už však potrebná *svätosť* – ovocie našej spolupráce s Božou milosťou, s Duchom Svätým.

Preto má Cirkev dvojaký meter. Musí mať! Keď hovorí *k svetu*, hovorí na úrovni Starého zákona a hovorí o pravidlách, ktoré sú záväzné pre bežných ľudí mimo Cirkvi. Keď hovorí *ku kresťanom*, hovorí na úrovni Evanjelia a hovorí o podmienkach spásy a Neba, ktoré sú bez zvláštnej Božej milosti pre človeka zhola nemožné.

Cirkev a svet sa nikdy nezlejú dohromady. Cirkev bude vždy ostrovom *z iného Vesmíru*, Božieho, uprostred *cudziny* sveta. Preto musí vždy používať dva metre, dva rôzne štandardy – jeden na neveriaci svet, neschopný svätosti, a jeden na seba a kresťanov, usilujúcich o Nebo.

## SKÚMAME:

< Skúsme sa pozrieť na súčasnú situáciu! Ako by sme sa mali zachovať a čo je pre nás normou ako pre Cirkev, kresťanov, pre ktorých obeť, dokonca mučeníctvo je reálnou možnosťou? A ako by mal na druhej strane konať štát, tak, aby hájil záujmy a zohľadnil možnosti aj občanov - nekresťanov? >